

Spotkanie inauguracyjne

Europejskiej Platformy Technologicznej

Bezpieczeństwo w Przemysle

Gdańsk, 30 czerwca 2005

30 czerwca 2005 roku w Gdańsku, przy okazji konferencji ESREL odbyło się spotkanie inauguracyjne Europejskiej Platformy Technologicznej *Bezpieczeństwo w Przemysle*. Uczestniczyło w nim ponad 100 naukowców i przedstawicieli europejskich przedsiębiorstw.

Launching event of the European Technology Platform on Industrial Safety

Launch event of the European Technology Platform on Industrial Safety was held on June 30th 2005 in Gdansk during the ESREL Conference. More than 100 participants attended this event.

Platformy technologiczne

– nowa inicjatywa Komisji Europejskiej, która zgodnie z wytycznymi zawartymi w Strategii Lizbońskiej pragnie wpłynąć na jak najpełniejsze współdziałanie nauki i przemysłu, coraz bardziej zyskując na znaczeniu. Pisaliśmy o tym w BP 5(406)2005. Tym razem prezentujemy relację ze spotkania, na którym ukonstytuowała się Europejska Platforma Technologiczna **Bezpieczeństwo w Przemysle**.

Spotkanie oficjalnie inaugurujące działalność Europejskiej Platformy Technologicznej *Bezpieczeństwo w Przemysle* (*European Technology Platform on Industrial Safety - ETPIs*) odbyło się 30 czerwca 2005 roku na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Współorganizatorem tego spotkania ze strony polskiej był Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB). Wzięło w nim udział 116 przedstawicieli świata nauki, przemysłu oraz organizacji pozarządowych i rządowych, a przede wszystkim: Michał Kleiber – Minister Nauki i Informatyzacji, Georgios Katalagarianakis – przedstawiciel Dyrektoriatu Generalnego Komisji Europejskiej ds. Badań Naukowych, Achim Boenke – przedstawiciel Dyrektoriatu Generalnego KE ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu, Richard Gowland – dyrektor Europejskiego Centrum Bezpieczeństwa Procesowego, pełniący obecnie funkcję przewodniczącego ETP Industrial Safety, Olivier Salvi – reprezentujący francuskie centrum badawcze INERIS i odpowiedzialny za koordynację prac organizacyjnych Platformy oraz Stefano Boy – przedstawiciel Europejskiej Federacji Związków Zawodowych.

Przedsiębiorstwa przemysłowe reprezentowało 22 uczestników, zaś 84 reprezentowało instytucje naukowe z 23 krajów Unii Europejskiej.

Instytucje należące do Polskiej Platformy Technologicznej *Bezpieczeństwo Pracy w Przemysle* reprezentowało 49 uczestników.

Potrzeba utworzenia Europejskich Platform Technologicznych wynika z nowych założeń Strategii Lizbońskiej, w której główny nacisk kładzie się na wzrost zatrudnienia oraz rozwój gospodarki europejskiej, w ścisłej współpracy z krajami będącymi nowymi członkami Unii.

Aktywność gospodarcza nie może się ograniczać do ciągłego podnoszenia konkurencyjności lecz powinna również powodować znaczącą poprawę warunków społecznych i środowiskowych obywateli Unii Europejskiej. Uwzględnia to rozpoczynający się niebawem 7. Program Ramowy, w którym Komisja Europejska postanowiła znacznie bardziej skonsolidować potrzeby przemysłu z możliwościami i osiągnięciami europejskich instytucji naukowych. Jednym z najważniejszych instrumentów służących temu celowi są Europejskie Platformy Technologiczne – duże i długoterminowe inicjatywy naukowe zorientowane na przemysł, których celem jest określenie priorytetów naukowo-badawczych oraz opracowanie i realizacja długoterminowych programów badań w dziedzinach strategicznych dla rozwoju Unii Europejskiej. Europejskie Platformy Technologiczne grupują różne instytucje zainteresowane rozwojem nowoczesnych technologii w Europie, w tym przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, jednostki naukowe i akademickie, administrację państwową, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, a także organizacje reprezentujące interesy społeczeństwa, pracowników, konsumentów itd.

Powołanie Europejskiej Platformy Technologicznej *Industrial Safety* jest inicjatywą niezwykle ważną, ponieważ wizja stworzenia bezpiecznych, wolnych od zagrożeń i wypadków miejsc pracy wpisuje się w podstawowe założenia humanitaryzmu. Jak dotąd w żadnym kraju europejskim nie udało się opracować idealnej strategii

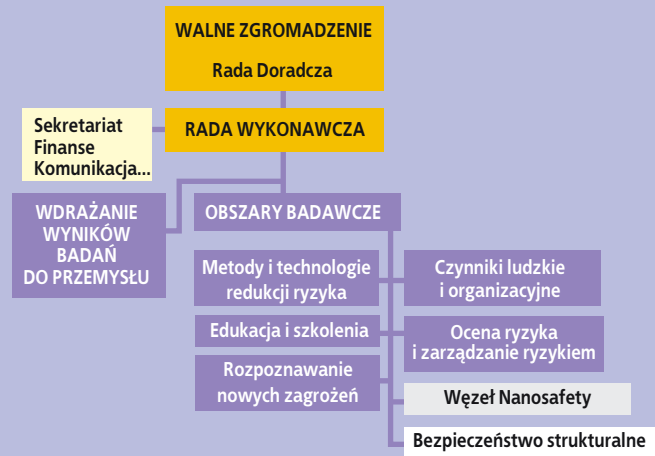

zapobiegania wypadkom przy pracy i poprawy jej warunków, jakkolwiek takie próby są podejmowane. Na przykład w Wielkiej Brytanii opracowano strategię przeciwdziałania zagrożeniom występującym podczas pracy, określając wskaźniki, które należy osiągnąć do roku 2010. Inicjatywa utworzenia platformy *Industrial Safety* stwarza szansę połączenia sił, środków i możliwości krajów wspólnoty europejskiej w celu wypracowania bezpiecznych i ergonomicznych warunków pracy oraz poprawy jakości życia.

Postęp technologiczny przynosi odpowiedzi na zagrożenia już znane, z którymi mamy do czynienia obecnie, a jednocześnie generuje i wymaga rozpoznania nowych, nad którymi nie potrafimy jeszcze zapanować. Bardzo wyraźnie zmieniają się także wymagania dotyczące bezpieczeństwa człowieka w środowisku pracy oraz świadomość istniejących zagrożeń wśród samych pracowników. Naprzeciw tym zapotrzebowaniom wychodzą europejskie instytucje naukowe specjalizujące się w prowadzeniu badań nad zapobieganiem wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym i poważnym awariom przemysłowym.

Do Europejskiej Platformy Technologicznej *Industrial Safety* przystąpiło 90 instytucji z 11 krajów Unii Europejskiej oraz z Norwegii i Szwajcarii. 30% podmiotów zaangażowanych w działalność platformy reprezentuje przedsiębiorstwa, 50% instytucje naukowe, a 20% organizacje unijne, związki zawodowe, korporacje ubezpieczeniowe, organizacje *non profit* i instytucje rządowe z poszczególnych krajów. Jej członkami są również inne platformy, takie jak *TP Sustainable Chemistry* oraz *TP WATERBORNE*, co poszerza zakres oddziaływania na przemysł o przedsiębiorstwa należące do tych platform.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA ETPIS

Pierwsze rozmowy na temat utworzenia platformy miały miejsce w Brukseli, w styczniu 2004 roku, podczas spotkania czołowych przedstawicieli instytucji naukowych, przemysłu oraz związków zawodowych. Stwierdzono tam, że wraz ze wzrostem jakości życia należy maksymalnie ograniczyć ryzyko w miejscu pracy. Konieczne jest, aby rozwój przemysłu europejskiego wiązał się jednocześnie z poprawą bezpieczeństwa pracowników. Po wcześniejszym spotkaniu organizacyjnym, 20 października 2004 r. zorganizowano warsztaty przygotowawcze, podczas których wyłoniono Radę Doradczą i grupy robocze (*Focus Groups*) oraz rozpoczęto prace nad opracowaniem planu działania oraz strategii platformy. Do końca roku 2004 idea utworzenia ETPIS była prezentowana na konferencjach i seminariach branżowych, jak Sustainable Chemistry, Manufature, SRAE. Pierwsza wersja Strategicznego Programu Badawczego (*Strategic Research Agenda*), stanowiącego podstawę działalności platformy, została przedstawiona na spotkaniu Rady Doradczej 3 stycznia 2005 roku. Dokument ten był doskonalony w ramach prac poszczególnych grup roboczych. Podczas spotkania inauguracyjnego w Gdańsku została zaprezentowana jego trzecia wersja. Program jest wciąż uzupełniany o sugestie członków platformy, a także przez przedstawicieli jej krajowych odpowiedników.

Krajowe platformy technologiczne dotyczące bezpieczeństwa pracy, jak dotąd, powstały we Francji, Hiszpanii, Portugalii, Finlandii, we Włoszech i w Polsce. Każda z nich ściśle współpracuje z ETPIS. Polska Platforma Technologiczna *Bezpieczeństwo Pracy w Przemysle* była reprezentowana w Gdańsku przez bardzo liczne grono przedstawicieli przedsiębiorstw i naukowców, którzy traktują uczestnictwo w spotkaniu inicjującym powstanie platformy europejskiej jako ważną inicjatywę stanowiącą szansę na nawiązanie współpracy z najbardziej aktywnymi i zaawansowanymi technologicznie ośrodkami europejskimi.

Europejska Platforma Technologiczna *Industrial Safety* jest platformą horyzontalną, co oznacza, że jej działalność jest powiązana z zakresem zainteresowań innych platform technologicznych. Koncepcję powiązania obszarów badawczych przypisanych różnym grupom roboczym ETP *Industrial Safety* z obszarami działania innych platform technologicznych przedstawia poniższy diagram.

Celem ETP *Industrial Safety* jest zrealizowanie opracowanej przez siebie wizji, dzięki czemu bezpieczeństwo pracy w krajach europejskich ma szansę ulec znacznej poprawie. Zakłada się, że do roku 2020 zostanie dokonany stopniowy i wymierny postęp w stanie bezpieczeństwa w przemyśle, polegający na zmniejszeniu o ok. 25% liczby rejestrowanych wypadków przy pracy, chorób zawodowych, zdarzeń potencjalnie wypadkowych oraz wypadków powodujących straty w produkcji. Rozwijana będzie kultura eliminowania potencjalnych zagrożeń: bezpieczeństwo będzie traktowane jako priorytet na etapie projektowania, obsługi, działań operacyjnych i zarządzania na wszystkich poziomach w przedsiębiorstwie. Do roku 2020 w głównych sektorach przemysłu zostaną wypracowane programy mające na celu redukcję wypadków o co najmniej 5% rocznie, zaś bezpieczne stanowiska pracy staną się normą. W zasadniczy sposób zostaną wzmoczone działania przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju różnych gałęzi przemysłu w Europie oraz do poprawy dobrobytu społecznego.

Platforma *Industrial Safety* zajmuje się również opracowaniem programów, konsultacji i analiz identyfikujących współczesne potrzeby różnych gałęzi przemysłu, wymianą informacji na temat wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych z innymi platformami technologicznymi oraz stworzeniem strategii rozpowszechniania wyników badań naukowych w kręgach przemysłowych. Do jej zadań należy również opracowanie nowych norm i przepisów o bezpieczeństwie w przemyśle.

Fakt, że działalność platformy została zainicjowana w Gdańsku ma ogromne znaczenie dla roli Polski na arenie międzynarodowej w zakresie tej problematyki. Podkreślił to w swoim przemówieniu

Minister Michał Kleiber (fot.) stwierdzając, że świadczy to, iż Polska dzięki swojemu potencjałowi naukowemu jest postrzegana w Unii Europejskiej jako znaczący partner nie tylko w realizacji badań, ale także w stanowieniu przyszłych strategii UE. Dowodem na to jest między innymi zaangażowanie członków Polskiej Platformy Technologicznej *Bezpieczeństwo Pracy w Przemysle* (PPT BPP), w kształtowanie strategii Platformy Europejskiej.

Przedstawiciele CIOP-PIB będącego koordynatorem PPT BPP aktywnie działają w grupie zarządzającej EPT *Industrial Safety*, a także koordynują opracowywanie Strategicznego Programu Badawczego w ramach grupy „Metody i technologie redukcji ryzyka zawodowego i zapobiegania poważnym awariom przemysłowym”.

Od lewej: Georgios Katalagarianakis, Richard Gowland, Danuta Koradecka, Achim Boenke, Daniel Podgórski, Olivier Salvi

Inicjatywa powstania Europejskiej Platformy Technologicznej *Industrial Safety* znalazła zdecydowane poparcie Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, a także – dyrektoriatów Komisji Europejskiej – ds. zatrudnienia, środowiska i badań naukowych. Obecny na spotkaniu przedstawiciel KE Georgios Katalagarianakis zwrócił uwagę na znaczenie edukacyjne tego przedsięwzięcia, jako że jednym ze sposobów poprawy warunków pracy jest uczynienie ich powszechnie uświadomionym problemem. Takie zadanie ma wypełniać zarówno platforma europejska, jak i jej odpowiedniki w poszczególnych krajach. Głównym celem ich działania jest dotarcie z potrzebą poprawy warunków pracy i dbałości o zdrowie nie tylko do świadomości pracowników wielkich koncernów, ale przede wszystkim do małych i średnich przedsiębiorstw.

G. Katalagarianakis podkreślił, że wiedza jest kluczowym elementem wpływającym na rozwój i zapewnienie dobrobytu. Platformy technologiczne mają ważną rolę do spełnienia, ponieważ skupiają najwybitniejszych przedstawicieli świata nauki i przemysłu, co daje pewność stworzenia stabilnej polityki w zakresie bezpieczeństwa pracy.

Więcej informacji na temat działalności EPT *Industrial Safety* można uzyskać na stronie <http://www.industrialsafety-tp.org>

JOWITA MARIA TRZEPIECIŃSKA

POLSKIE PLATFORMY TECHNOLOGICZNE

NA MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH POZNAŃSKICH NAUKA DLA GOSPODARKI 2005

Podczas Międzynarodowych Targów Poznańskich „Innowacje Technologie Maszyny”, odbywających się w dniach 20-23 czerwca 2005 roku w Poznaniu, Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych Unii Europejskiej zorganizował stoisko Polskich Platform Technologicznych. Platformy prezentowane były w Salonie Nauka dla Gospodarki i zgromadziły wielu zainteresowanych. Stoisko odwiedzili liczni goście honorowi, a wśród nich Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski, Minister Nauki i Informatyzacji Michał Kleiber oraz deputowany do Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek (fot.). Każda z istniejących polskich platform technologicznych prezentowała plakat informacyjny przedstawiający uczestniczące w nich instytucje oraz materiały promocyjne zawierające cele i zakres działalności. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem przedsiębiorców przybyłych na targi, a także stało się miejscem wymiany kontaktów i informacji pomiędzy członkami poszczególnych platform.

W ramach ich promocji, w dniu otwarcia targów zorganizowano konferencję „Polskie Technologie dla Europejskiej Gospodarki” z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Nauki i Informatyzacji, Ministerstwa Gospodarki i Pracy, Komisji Europejskiej, Państwowej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Parlamentu Europejskiego oraz przewodniczącego Prezydium Komitetu Koordynacyjnego Polskich Platform Technologicznych. Jej celem było zaprezentowanie aktualnych inicjatyw Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, związanych z realizacją nowych założeń Strategii Lizbońskiej, a zwłaszcza inicjatywy powstawania platform technologicznych. Kierunki działań platform przedstawił Seán O'Reagain z Dyrektoriatu Generalnego ds. Badań Naukowych Komisji Europejskiej, który podkreślił, że inicjatywy te wywołują radykalne zmiany w poszczególnych dziedzinach gospodarki (np. ETP Hydrogen/Fuel Cells), przyczyniają się do stałego rozwoju technicznego i wprowadzania innowacji (ETP Plant Genomics and Biotechnology), mają wpływ na poziom życia społeczeństwa (ETP Industrial Safety, ETP Innovative Medicines for Europe), kompleksowo zajmują się technologiami strategicznymi (ETP Aeronautics), a także zajmują się restrukturyzacją przemysłu (np. ETP Steel). O'Reagain podkreślał również, że podstawowym wymogiem prawidłowego działania zarówno europejskich, jak i polskich platform jest przestrzeganie zasad dobrych praktyk, zachowanie przejrzystości struktur, kadencyjność członków rad doradczych, organizowanie regularnych spotkań członków, otwartość wobec nowych podmiotów zainteresowanych działalnością platform oraz szerokie upowszechnianie wyników działań (np. na stronach internetowych).

Drugim wydarzeniem targowym związanym z polskimi platformami technologicznymi było spotkanie członków platform z Ministrem Nauki i Informatyzacji Michałem Kleiberem, prowadzone przez dyrektora Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE Andrzeja Siemaszkę oraz prezentacja poszczególnych platform przez ich koordynatorów. Spotkanie to stworzyło możliwość bezpośredniej konfrontacji oczekiwań polskich przemysłowców ze stanowiskiem MNiI, a także dostarczyło wielu cennych informacji na temat poszczególnych inicjatyw rozwijających się w całym kraju w różnych dziedzinach gospodarki. (jmt)

